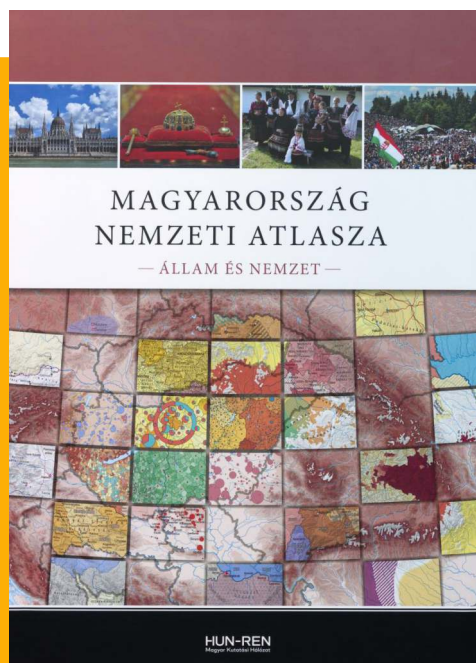

Magyarország Nemzeti Atlasza

kétnyelvű kiadás szerzői Magyarországot Kárpát-medencei kitekintéssel ábrázolják, ennél fogva az MNA olyan koordináta-rendszer, amelynek – felmenőinkkel együtt – mi vagyunk a mértékegysége.

A kiadvány a kultúraértelmezés lehetséges formája, optikája pedig az állam és a nemzet. Korábbi kötetekkel együtt megképződik az a történeti dimenzió, amelyben láthatóvá válik a magyar társadalom változása. Kocsis Károly, az MTA rendes tagja, az MNA szerkesztőbizottságának elnöke az Előszó végén kiemeli, hogy az MNA segítségével jobban megismerhető hazánk, a Kárpát-medence és azon belül országunk és nemzetünk múltja, államunk közigazgatása, politikai viszonyai, nemzetközi kapcsolatrendszerünk, népi kultúránk és nyelvünk térbeli tagolódása.

Az Előszót követően mindegyik kötet arra vállalkozik, hogy bemutassa Magyarországot (Magyarország dióhéjban) olyan szempontok szerint, mint fekvés, terület, kiterjedés, határok, közigazgatás, népesség, település, természeti környezet, földhasználat. Közvetlenül ezután a Kárpát-Pannon-térségről szóló térkép következik, utalva ezzel arra, hogy mely értelmezési keretben olvasandó a kötet. A tisztánlátás érdekében Kocsis megjegyzi, hogy a gyakran szinonimának vélt Pannon- és Kárpát-medence fogalmakat az MNA-ban élesen megkülönböztetjük egymástól. Míg a Pannon-medence földtudományi, természeti fogalom és az Alpok, a Kárpátok, valamint a Dinaridák közötti tényleges medencét, addig a jelenleg a magyar nyelvben mindennaposan és tömegesen használt Kárpát-medence (irredenta jelentéstartalom nélkül, de határokon áttelően) a történeti-kulturális haza fogalmát, a magyarság honfoglalást követően kialakult szállásterületét, gyakorlatilag a történelmi államterületet jelenti.

Következésképp a „Kárpát-Pannon-térség” terminus olyan jelentéstartomány, amelyben egymást keretezi természet, történelem, kultúra – ehhez képest fogalmazott meg minden szerző érvényes állításokat és igazodási pontokat a kutatók, szerkesztők, olvasók számára.

Szokás úgy hivatkozni Magyarország Nemzeti Atlaszára, mint Magyarország „személyi igazolványa”, holott több annál, mert a személyi igazolvány elmondja, hogy kik vagyunk, de nem ad választ arra, hogy mitől válunk azzá, akit a tulajdonnév jelöl. Nem tárja fel a tulajdonos identitását, éppen ezért az MNA személyi igazolvány helyett anamnézis, mert elbeszéli a magyar társadalom kontextusait, megmutatja a Kárpát-Pannon-térség diverzitását.

Az anamnézis széles körű szakmai együttműködéssel valósult meg. Az Állam és Nemzet című kötetben 18 szerkesztő, 53 fejezetszerkesztő, 64 térképszerző, több tucat térképész, szakmai és nyelvi lektor dolgozott. A Központi Statisztikai Hivatal munkatársain kívül a kötet megjelenésében szerepet vállaltak az egyetemek (SZTE, ELTE, ME, BBTE, PTE) és más támogató, közreműködő szervek, intézmények (pl. HUN-REN BTK, HUN-REN CSFK, HUN-REN KRTK) munkatársai.

Az MNA legújabb kötete különféle tudományterületen gondolkodó kutatók együttműködését dicséri. A közös munkából Magyarországra és mindannyiunkra nézve maradandó született, hiszen lényegét a tudományosan alátámasztott igazság és a megkutatott adat iránti alázat adta.

Mikló Péter

2025. április 22-én mutatták be a Magyarország Nemzeti Atlasza – Állam és nemzet című kiadványt a Magyar Nemzeti Múzeum Közgűjteményi Központ Országos Széchényi Könyvtárban. Magyarország Nemzeti Atlasza (MNA) először 1967-ben, majd 1989-ben jelent meg, tehát időszzerűvé vált egy újabb kiadás megjelenése, hiszen harmincöt év alatt számos olyan kulturális, demográfiai, történeti változás történt Magyarországon, amelyek tematizálása szükségesszerű.

A legújabb kiadás magyar és angol nyelven olvasható online változatban is (e-MNA), amit megkönnyíti a kiadvány hozzáférése, tárolása, ugyanis alig elképzelhető, hogy valaki a Siófok felé közlekedő Tópart InterCity-n elővegye az MNA A3-as méretű kötetét, hogy olvassa A hagyományos magyar népi kultúra történeti-térbeli tagolódását.

Téma, nyelv, felépítés, kép- és térképmellékletek tekintetében fontos és jól szerkesztett munkáról van szó, amely képes különféle kultúrájú, szociális háttérű és iskolázottságú olvasóhoz szólni. Magyarország történetének, belső, illetve külső viszonyrendszerének és a technika változásának megfelelően az MNA stílusztikája, terjedelme, tartalma is változott, de célja ugyanaz maradt, hogy bemutassa az ország természeti, gazdasági és társadalmi adottságait az állampolgároknak, valamint az ország és a kultúra iránt érdeklődőknek. A legújabb